EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 16.6.2025
COM(2025) 290 final

ANNEX 24

BIJLAGE

bij

Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's

Staat van het digitale decennium 2025: Blijven bouwen aan de soevereiniteit en de digitale toekomst van de EU

{SWD(2025) 290 final} - {SWD(2025) 291 final} - {SWD(2025) 292 final} - {SWD(2025) 293 final} - {SWD(2025) 294 final} - {SWD(2025) 295 final}

European Commission

BEKNOPTE LANDVERSLAGEN

Roemenië

Samenvatting

Roemenië kan bogen op een goed ontwikkelde infrastructuur voor vaste connectiviteit en versterkt zijn rol op het gebied van kritieke technologieën als halfgeleiders, maar hardnekkige lacunes op het gebied van O&O, gebrekkige innovatie bij kmo's en start-ups, en de trage invoering van opkomende technologie beperken het concurrentievermogen van het land. Hoewel het land vooruitgang boekt op het gebied van digitale overheidsdiensten, blijven er uitdagingen bestaan op het gebied van digitale vaardigheden, inclusie en de integratie van duurzaamheid in zijn digitale infrastructuur. Roemenië toont een laag ambitieniveau in zijn bijdrage aan het digitale decennium met elf nationale streefcijfers, die voor 36 % in overeenstemming zijn met de EU-streefcijfers voor 2030. Het land volgt zijn trajecten volledig (op basis van de trajecten voor 2024 die zijn vastgesteld voor één van de acht geanalyseerde KPI's). Roemenië heeft 40 % van de 15 in 2024 door de Commissie gedane aanbevelingen opgevolgd door enkele wijzigingen door te voeren door middel van nieuwe maatregelen.

Roemenië blijft in de EU een voortrekkersrol spelen op het gebied van vaste connectiviteit, maar op het gebied van 5G zijn meer inspanningen nodig. Ondanks recente inspanningen beschikken Roemenen over zeer lage digitale vaardigheden. Er zijn inspanningen geleverd om de positie van Roemenië op het gebied van de halfgeleiderproductie te versterken. Het land zet ook grote stappen om de digitalisering van overheidsdiensten te verbeteren, met onder meer een nieuwe overheidscloud en de aanmelding van een eID-stelsel. Roemenië heeft moeite met de integratie van digitale technologie in bedrijfsactiviteiten. AI en gegevensanalyse worden niet ten volle benut. Het gebrek aan toegang tot kapitaal voor zowel start-ups als scale-ups blijft een belangrijk probleem dat digitale innovatie belemmert.

KPI digitale decennium(1)	Roemenië				EU		Streefcijfer digitale decennium tegen 2030	
	DESI 2024 (jaar 2023)	DESI 2025 (jaar 2024)	Jaarlijkse vooruitgang	Nationaal traject 2024 (3)	DESI 2025	Jaarlijkse vooruitgang	RO	EU
Dekking vaste netwerken met zeer hoge capaciteit (VHCN)	95,0 %	95,9 %	0,9 %	—	82,5 %	4,9 %	99,0 %	100 %
Glasvezeldekking (FTTP)	95,0 %	95,7 %	0,8 %	—	69,2 %	8,4 %	99,0 %	—
Totale 5G-dekking	32,8 %	46,8 %	42,7 %	33,0 %	94,3 %	5,9 %	62,0 %	100 %
Edge nodes (raming)	5	11	120,0 %	—	2 257	90,5 %	—	10 000
Kmo's met ten minste een basisniveau van digitale intensiteit (2)	—	69,1 %	14,7 %	—	72,9 %	2,8 %	75,0 %	90 %
Cloud	15,5 %	—	—	—	—	—	40,0 %	75 %
Artificiële intelligentie	1,5 %	3,1 %	103,3 %	—	13,5 %	67,2 %	10,0 %	75 %
Gegevensanalyse	21,9 %	—	—	—	—	—	15,0 %	75 %
AI, cloud of gegevensanalyse	28,7 %	—	—	—	—	—	—	75 %
Eenhoorns	0	0		—	286	4,4 %	—	500
Ten minste digitale basisvaardigheden	27,7 %	—	—	—	—	—	50,0 %	80 %
ICT-specialisten	2,6 %	2,8 %	7,7 %	—	5,0 %	4,2 %	4,0 %	± 10 %
eID-stelsel aangemeld		Ja						
Digitale overheidsdiensten voor burgers	52,2	62,7	20,2 %	—	82,3	3,6 %	100,0	100
Digitale overheidsdiensten voor ondernemingen	50,0	55,1	10,2 %	—	86,2	0,9 %	100,0	100

Toegang tot elektronische patiëntendossiers	58,6	75,1	28,2 %	—	82,7	4,5 %	—	100

(1) Zie de methodologische toelichting voor de beschrijving van de indicatoren en andere maatstaven.
(2) In DESI 2025 wordt verslag uitgebracht over versie 4 van de digitale intensiteitsindex (DII), die vergelijkbaar is met de DII-waarde van DESI 2023 (met betrekking tot het jaar 2022) voor de berekening van de jaarlijkse vooruitgang. Deze is niet vergelijkbaar met het nationale traject dat gebaseerd is op versie 3 van de index.
(3) Nationale trajectwaarde indien deze in het nationaal stappenplan wordt vermeld en indien de indicator is gemeten in DESI 2025 (jaar 2024).

Volgens de speciale Eurobarometer "Digitaal Decennium 2025" is 62 % van de Roemeense burgers van mening dat de digitalisering van openbare en particuliere diensten hun dagelijks leven gemakkelijker maakt. 77 % de ondervraagden vindt het optreden van de overheid om het probleem van nepnieuws en desinformatie online tegen te gaan en te beperken belangrijk. 77 % van de ondervraagden vindt concurrentievermogen belangrijk om ervoor te zorgen dat Europese bedrijven groter kunnen worden en kunnen uitgroeien tot "Europese kampioenen" die op de wereldmarkt hun mannetje staan.

Een concurrerende, soevereine en veerkrachtige EU gebaseerd op technologisch leiderschap

Roemenië blijft in de EU voorop lopen waar het gaat om connectiviteit, ook in dunbevolkte gebieden, kent het hoogste gebruik van hogesnelheidsinternet met snelheden van meer dan 100 Mbps in de EU en staat op de derde plaats in de EU wat betreft snelheden van meer dan 1 Gbps. Een sterke groei op jaarbasis ten spijt blijft Roemenië echter ondermaats presteren op het gebied van 5G, zowel wat dekking als spectrumtoewijzing betreft. Er is op dit gebied sprake van een aanzienlijk groeipotentieel en er kan nog veel meer worden gedaan om de voordelen van 5G-connectiviteit zichtbaar te maken, bijvoorbeeld door de manieren te belichten waarop de be- en verwerkende industrie en de B2B-sector van het land daarmee hun voordeel kunnen doen.

Roemenië versterkt langzaam zijn positie op het gebied van kritieke technologieën. Het land heeft onlangs zijn nationale strategie voor kwantumtechnologie vastgesteld en een initiatief aangekondigd dat moet leiden tot een investering van 420 miljoen EUR (NRRP) in onderzoek en ontwikkeling op het gebied van halfgeleiders voor de auto-industrie en de productie daarvan. De benadering, waarbij Europese bedrijven, universiteiten en kmo's betrokken zijn, zou op middellange en lange termijn kunnen leiden tot een sterk ecosysteem voor halfgeleiders.

Roemenië heeft geen eenhoornbedrijven op het gebied van ICT en digitalisering. Het ecosysteem voor start-ups zou gebaat zijn bij betere voorwaarden met betrekking tot de toegang tot kapitaal, met name wat de risico's betreft, om zich verder te ontwikkelen. Wat cyberbeveiliging betreft, nemen Roemenen minder maatregelen dan het EU-gemiddelde om hun gegevens online te beschermen. Roemenië heeft de NIS 2-richtlijn in zijn nationale wetgeving omgezet door middel van een noodverordening.

Mensen en de samenleving in de EU beschermen en sterker doen staan

Roemenië investeert aanzienlijk in de digitalisering van zijn overheidsdiensten en de verhoging van het algemene niveau van digitale vaardigheden. Dit is een langetermijnproces dat vraagt om een sterke politieke wil, een duidelijke agenda en hernieuwde inzet op het gebied van inspanningen en middelen om kans van slagen te hebben.

Roemenië is nog steeds hekkensluiter op het gebied van digitale basisvaardigheden, maar het land zet belangrijke stappen om dit aan te pakken, met een hoger budget voor onderwijs en regelingen om leerkrachten op te leiden en het onderwijsproces te optimaliseren. Het is belangrijk dat het aanleren

van de nodige digitale vaardigheden als concept in de leerplannen wordt geïntegreerd en een belangrijke KPI vormt voor investeringen in de gehele leercyclus.

Roemenië heeft een groot aantal afgestudeerde ICT-specialisten, maar slaagt er niet in dit talent in het land te behouden. Het aantal ICT-specialisten lijkt te stagneren, wat het streefcijfer van het land voor 2030 in gevaar zou kunnen brengen.

Roemenië vertoont een consistent patroon van robuuste groei wat betreft de digitalisering van overheidsdiensten, maar de absolute scores voor het land blijven onder het EU-gemiddelde. Er worden momenteel grote projecten aangekondigd of uitgevoerd die de manier waarop openbare diensten worden verleend moeten veranderen, maar in de loop van de tijd de nodige mate van ontwikkeling en onderhoud zullen vergen. De overheidsinstanties die deze projecten uitvoeren, moeten de nodige middelen krijgen (financiën, projectbeheer, ICT-specialisten) om ze na de afronding van het oorspronkelijke contract voort te zetten. Daarnaast kan worden overwogen de vele bestaande projecten te stroomlijnen waaraan de rol van “centraal contactpunt” is toegewezen.

Wat e-gezondheidszorg betreft, heeft Roemenië zijn prestaties geleidelijk verbeterd, maar niet alle gegevenstypen zijn beschikbaar en minder dan 50 % van de zorgaanbieders is aangesloten en verstrekt gegevens. Er wordt gewerkt aan een nieuwe strategie voor de digitalisering van de gezondheidszorg. Een nieuw zorgverzekeringsplatform, dat in de plaats moet komen van het huidige, wordt verwacht voor 2026.

Met behulp van digitale transformatie slimme vergroening bewerkstelligen

Wat de dubbele transitie betreft, boekt Roemenië langzaam vooruitgang op het gebied van een geïntegreerde aanpak om digitale infrastructuur te vergroenen en emissiereducties te traceren.

Nationaal strategisch stappenplan voor het digitale decennium

Roemenië heeft geen actualisering van zijn nationale stappenplan voor het digitale decennium ingediend. Rekening houdend met het uitgangspunt van Roemenië worden in het stappenplan ambitieuze doelstellingen voorgesteld, met name voor het gebruik van digitale diensten en het aantal ICT-specialisten.

In het algemeen is het stappenplan een belangrijk document om betrokkenheid te waarborgen en ervoor te zorgen dat toezicht wordt gehouden op de stappen die nodig zijn om de nationale streefcijfers te halen. In oktober 2024 werd het plan formeel aangenomen door de Roemeense regering.

Het bestaat uit 98 maatregelen met een begroting van 3,6 miljard EUR (1,01 % van het bbp), waarvan een aanzienlijk deel afkomstig is van het nationale herstel- en hervormingsplan. De nadruk ligt vooral op de digitalisering van overheidsdiensten en het vergroten van de digitale vaardigheden. Een lagere prioriteit lijkt te worden gegeven aan de digitalisering van bedrijven en geavanceerde technologieën (halfgeleiders, kwantum, edge nodes). Net als in 2023 heeft Roemenië geen streefcijfers voor e-gezondheid, kwantum, edge nodes en halfgeleiders verstrekt. Geen van de bestaande streefcijfers is herzien.

Roemenië

Financiering voor en projecten op het gebied van digitalisering

Roemenië wijst 22 % van zijn totale herstel- en veerkrachtplan toe aan digitalisering (5,8 miljard EUR)[1]. Daarnaast wordt in het kader van het cohesiebeleid 2,7 miljard EUR (9 % van de totale financiering van het cohesiebeleid voor Roemenië) toegewezen aan de digitale transformatie[2] van het land. Roemenië is lid van het Europeum-EDIC. Het land neemt rechtstreeks deel aan het IPCEI voor micro-elektronica en communicatietechnologieën (IPCEI-ME/CT). Roemenië neemt ook deel aan de Gemeenschappelijke Onderneming (GO) EuroHPC en de GO Chips.

Roemenië heeft een bijdrage geleverd aan de Accelerator voor beste praktijken[3] door één beste praktijk te delen in het kader van het cluster "Digitale vaardigheden" (vaardigheden in geavanceerde technologieën voor kmo's).

Digitale rechten en beginselen

Volgens een ondersteunende studie is Roemenië verhoudingsgewijs actief geweest bij de uitvoering van de **Europese Verklaring over digitale rechten en beginselen**, met in totaal 62 initiatieven en twee nieuwe initiatieven die in 2024 zijn gestart. Roemenië is het actiefst waar het erom gaat mensen centraal te stellen in de digitale transformatie. Er is minder activiteit vastgesteld met betrekking tot een eerlijke digitale omgeving en duurzaamheid. Maatregelen om mensen centraal te stellen in de digitale transformatie lijken de grootste impact in het veld te hebben, in tegenstelling tot maatregelen in verband met keuzevrijheid.

Aanbevelingen

- **Digitale overheidsdiensten:** de nodige middelen (financiën, projectbeheer, ICT-specialisten) blijven inzetten voor de digitalisering van overheidsdiensten, ook na de eerste installatie (onderhoud en ondersteuning). Daarnaast kan worden overwogen de vele bestaande projecten te stroomlijnen waaraan de rol van "centraal contactpunt" is toegewezen.
- **Digitale basisvaardigheden:** basisvaardigheden blijven integreren als kernonderdeel van het onderwijsproces, voor zowel leerkrachten als studenten; bij- en nascholing, met name van werknemers in de particuliere sector en de oudere bevolking, tot een prioriteit maken.
- **E-gezondheid:** de online beschikbare gegevensbronnen verder uitbreiden; de nieuwe strategie voor de digitalisering van de gezondheidszorg goedkeuren en uitvoeren, rekening houdend met de behoeften van de gebruikers en het gebruiksgemak.
- **ICT-specialisten en gevorderde vaardigheden:** digitale vaardigheden bij kleine en middelgrote ondernemingen stimuleren door steunmaatregelen te vereenvoudigen en belanghebbenden te betrekken bij het in kaart brengen van de marktbehoeften; manieren zoeken om ICT-talent aan te trekken en te behouden.

[1]Het aandeel van de financiële toewijzingen die bijdragen aan digitale doelstellingen is berekend aan de hand van bijlage VII bij de verordening betreffende de faciliteit voor herstel en veerkracht. Gegevens voor het laatst geactualiseerd: 16 mei 2025.

[2] Dit bedrag omvat alle investeringen die specifiek gericht zijn op of substantieel bijdragen aan de digitale transformatie in de programmeringsperiode 2021-2027 van het cohesiebeleid. De middelen zijn afkomstig uit het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het Cohesiefonds, het Europees Sociaal Fonds Plus en het Fonds voor een rechtvaardige transitie.

[3] De Accelerator voor beste praktijken (BPA) is een platform dat de lidstaten in staat stelt succesvolle maatregelen en uitdagingen te delen met betrekking tot hun inspanningen om hun streefcijfers en doelstellingen voor het digitale decennium te halen. Beste praktijken worden via het BPA-register aan de lidstaten ter beschikking gesteld en worden gepresenteerd in regelmatige workshops, waarin momenteel aandacht wordt besteed aan drie thematische clusters: "Digitale vaardigheden", "Groene IT" en "Invoering van digitale technologieën".

Roemenië

- **Eenhoorns:** voortbouwend op bestaande programma's manieren in kaart brengen om de opschaling van bedrijven te ondersteunen en de financieringsmogelijkheden voor innovatieve bedrijven te diversifiëren.
- **Gebruik van geavanceerde technologieën:** inspanningen voortzetten om het gebruik van cloud- en AI-diensten door bedrijven van elke omvang te bevorderen, onder meer via EDIH's; het aantal uitgerolde edge nodes verder verhogen en zorgen voor koppelingen met de werkzaamheden op het gebied van halfgeleiders, kwantumtechnologie en het internet der dingen.
- **5G**: de totale 5G-dekking, ook in de 3,4-3,8 GHz-band, en toewijzing van spectrum verhogen.
- **Dubbele groene en digitale transitie:** een alomvattende strategie ontwikkelen om de digitalisering in overeenstemming te brengen met de milieudoelstellingen.